

hala yeterli çalışmaların yapılmadığı görülmektedir. Halen kurumsal yetersizlikler, mali desteklerin enerji verimliliği potansiyelinin değeri ile kıyaslandığında çok düşük seviyelerde kalması, her seviyede eksik bilgi ve farkındalık ve hatta yeni mevzuattaki uygulanabilirliği olmayan bazı hususlar; enerji verimliliğinde istenen sonucun alınmasını geciktirmektedir.

Enerji Verimliliği konusunun ulusal bir mesele olduğunu bilen ve sağlanacak faydanın ülke insanının ve kamunun faydasına olacağını sürekli gündeme getiren odamız süreci desteklerken, bu konudaki önerilerini sürekli olarak dile getirmekte ve raporlarla görüşlerini kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Yasadan sonra onlarca yönetmelik ve tebliğ yayınlanmıştır. Bunların pek çoğunda çok kısa süreler içinde revizyon ihtiyacı doğmuş, yapılan değişiklikler ve yeni ek yükümlülükler, bu mevzuatı karışık, problemlili ve zaman zaman da birbiri ile çelişir hale getirmiştir. Mevzuatın içselleştirilmesi ve uygulanabilmesi için; en kısa sürede toptan yeniden ele alınarak sadeleştirilmesi ve detayların her yıl hazırlanacak kılavuzlarla yönlendirilmesi gereklidir.

Enerji Verimliliği mevzuatının uygulanmasında belirtilen bazı son tarihler, zaman yaklaşıp uygulamalar gerçekleşmeyince ertelenmektedir. Örneğin kamu binalarının etüt çalışmalarının tamamlanma zorunluluğu zamanı geldiğinde gerçekleşmeyince 2 yıl ötelenmiştir. Benzer şekilde Enerji Verimliliği Stratejisinde de bazı son tarihler verilmiştir. Şubat ayında birinci yılını dolduracak olan stratejinin bir yıl içinde yapılması öngörülen eylemleri ile ilgili gelişmelerden henüz bir bilgimiz yok. Büyük ihtimalle onlarda da bazı ötelemeler söz konusu olacaktır. Bu çeşit bir uygulama yöntemi kamuya olan güveni sarsmakta ve bu alanda yol kat edilmesini engellemektedir.

8.5 milyona ulaşan mevcut bina stokunun %85'i olarak tahmin edilen önemli bir kısmının enerji verimliliği açısından yeterli şartlara sahip olmadığı sektörde sıkça dile getirilmektedir. Bunun bilinçsizlik, bilgisizlik, yetersiz yapı denetimi gibi bazı nedenleri olsa da en önemli nedeni finansman yetersizliğidir. Bu nedenle enerji verimliliği önlemlerinin daha etkin uygulanabilmesi için teşvik programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Uygulamalar hakkında halka yeterli düzeyde bilgi aktarılmamaktadır. Bunun sonucu olarak yasa ve yönetmeliklerde yer alan zorunluluklar halk arasında şehir efsaneleri biçimindeki söylentilerle yayılmaktadır. Örneğin bu süreç içerisinde halk arasında "zorunlu" bir "mantolama yönetmeliği" söylentisi yayılmış, bunun sonucunda bugün halkımız hiçbir kural ve şartname uygulanmaksızın ve hiç bir kurum ve kuruluş denetiminde olmayan piyasanın insafına kalmış bir şekilde binalarını "mantolama" yöntemiyle yalıtıma çalışmaktadır.

Isı pay ölçer ve termostatik vanaların kullanılması tüm binalarda 2012 yılından itibaren zorunlu olmasına rağmen, bu zorunluluğun denetiminin nasıl yapılacağı konusunda belirsizlikler mevcuttur, bu zorunluluk özellikle mevcut binalarda şu an yeterince uygulanmamaktadır. Enerji kimlik belgesi hazırlamada kullanılan BEP-TR programı halen sorunlu olup kullanılması son derece sakıncalıdır. Bu programın yenileneceğine ilişkin Bakanlık yetkililerinin sözleri henüz yerine getirilmemiştir. Tüm binalarda Enerji Kimlik Belgelerinin tamamlanması için son tarih 2017 yılıdır. Buna karşın mevcut binalara Enerji Kimlik Belgesi düzenlenmesi

işleri neredeyse henüz başlamamıştır.

Yeni binalarda uyguladığımız standartlar ise diğer ülkelere kıyasla daha zayıftır. Gelişmiş ülkelerde bina sektörü, ülkelerin "Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş Stratejileri"nde sanayi ve ulaşım sektörlerine göre daha kolay ve maliyet etkin önlemlerin alınabileceği bir sektör olması sebebiyle öncelikli eylem alanı olarak yer almaktadır. AB, 2020 yılına kadar sera gazı salınımlarının %20 azaltılmasını, enerji arzında yenilenebilir enerji payının %20'ye ulaşmasını ve enerji verimliliğinin %20 artırılmasını hedeflemektedir.

Enerji verimliliğinin gerçekleşmesinin en önemli alanı bölgesel ısıtmadır. Bölgesel ısıtma Almanya, Danimarka, İsveç ve Finlandiya'da uzun yıllardır uygulanmakta, bu ülkelerdeki konutların yüzde 25'i bu yöntemle ısıtılmaktadır. Ülkemizde bölgesel ısıtma konusu temel çalışma alanı haline getirilmelidir.

Ülkemizdeki enerji verimliliği desteklerinin, potansiyelin mali değeri ile kıyaslandığında çok yetersiz ve belirlenmiş bir hedefi öngörmeden verildiğini düşünüyoruz. Enerji verimliliği destekleri artırılmalı, başvuru ve geri dönüş/ödeme mekanizmaları kolaylaştırılmalı, hızlandırılmalıdır. Diğer ülkelerde olduğu gibi standardize edilmiş yaklaşımlarla hızla uygulanabilecek tematik destek programlarına hemen geçilmelidir.

Enerji Verimliliği Yasası'nda belediyelerin adı yoktur. Oysa Belediyeler bu alanda etkin şekilde görevlendirilmelidir. Bilinçlendirme ile halkta davranış değişikliğinin kalıcılığı sağlanmadıkça halkın enerji verimliliği faaliyetlerinin bir parçası olması beklenemez. Bu bilincin yükseltilmesindeki en önemli aygıt şüphesiz yerel yönetimler olacaktır.

Ulaşımında enerji verimliliği konusunda çıkarılan ve uygulaması olmayan yönetmeliğin en kısa zamanda ele alınması gerekmektedir. Özellikle şehir içi toplu taşımacılık ve enerji verimli trafik düzenlemeleri konusunda hükümet düzeyinde çalışmalar yapılmadan ulaşımında neredeyse tamamı ithal olan yakıt tasarrufu sağlanamaz.

Sonuç olarak; mevzuat çalışmalarında yer alan ve tanımlamaya çalıştığımız bu eksiklik ve belirsizlikler, meslek odalarının, sektör bileşenlerinin, bu alanda çalışan mühendis ve mimarların başlangıçta yer alan heyecanlarını yitirmelerine yol açmıştır.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Bursa Şubesi ve üyeleri enerji verimliliği alanının temel aktörlerindedir. Her zaman olduğu gibi bu konudaki görüş ve önerilerimizi kamuoyu ve ilgili kurumlarla paylaşmaya devam edeceğiz. Tüm gücümüzle enerji verimliliği kültürünün toplumun her kesiminde ön plana çıkartıp bu alanda bilinçlendirme ve farkındalık yaratma çalışmalarını sürdüreceğiz. Sanayi alanında, ulaşımında ve diğer tüm alanlarda enerji verimliliği çalışmalarında gereken noktaya ulaşmak için elimizden gelen gayreti göstereceğiz.

11.01.2013

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi